

# Fulls de la Revista

## Sumari

*Comentaris perifèrics  
d'un ceramista*

CLAUDI CASANOVAS

*Quatre poemes*

JORDI PÀMIES

*Reflexions per als presents  
i per als absents*

JOSEP AGUSTÍ

*Quan els tòpics  
es desinflen*

JOAQUIM PUJOAN  
SACHIKO TORAIWA

*La vida imaginada  
d'Àngel de Vega*

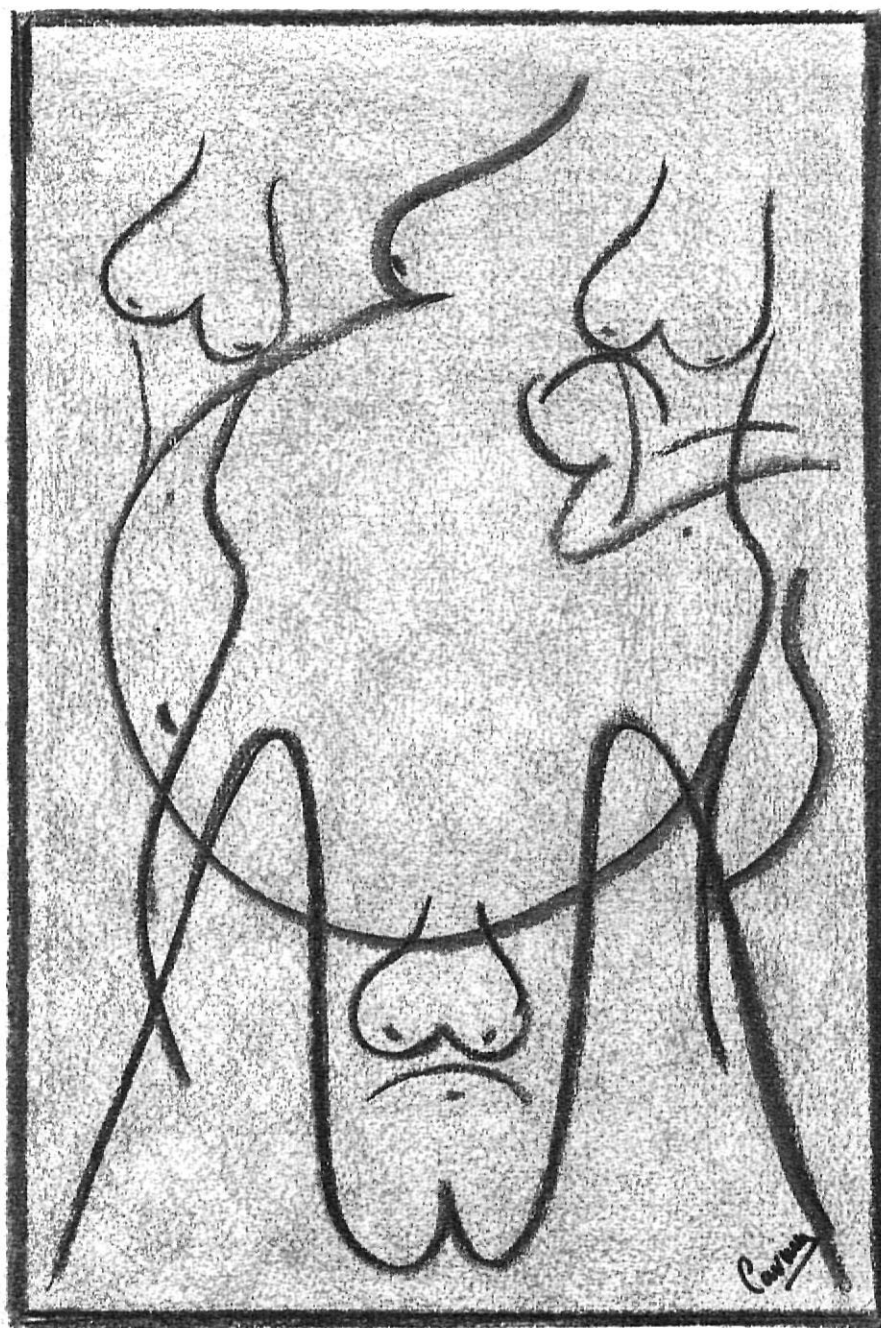
MOISÈS DE PABLO

*Marques de biblioteca*

MARTA ROS

*Il·lustracions*

CARME IBORRA



**Carme Iborra Ibars,** il·lustradora d'aquests Fulls, va néixer a València la nit de Nadal de l'any 1956. És llicenciada en filosofia i ciències de l'educació, treballa en el camp de l'educació especial i, a més a més, pinta.

## Comentaris perifèrics d'un ceramista

**Claudi Casanovas**

EL TEMPS M'HA CONVENÇUT QUE EL QUE S'ATRAPA O S'ESCAPA amb les obres és del tot innombrable; si se li pogués posar nom, les mateixes obres perdrien tota la raó de ser.

Quan he intentat explicar de prop les raons i els perquès del que faig, m'he trobat ben aviat amb un munt de paraules mortes que ja no servien per res.

Tot el que sé és que poso preguntes: de terra, pes, espai, silenci, color, duresa, fragilitat, permanència, memòria, semblances, aigua, gravetat, energia, força, temperatura, enginy, tossuderia, sorpresa, desenganys, fracassos, il·lusió, imaginació, determinació... Poso preguntes d'aquest tipus.

#### Un o dos contenidors

Una de les primeres obres que vaig fer va ser un plafó per a la façana de la nova Escola Frederic Mistral de Bar-

celona. Me l'encarregà Xavier Bolòs, l'arquitecte de l'edifici en qüestió i bon amic de la família de la meua mare. Era, diguem-ne, un encàrrec d'ajuda a un jove principiant; era agosarat per part de Bolòs, i agosarat per part meua d'acceptar-ho.

Jove com era, vaig plantejar no un detall per a l'entrada —que era el més realista, tant pel pressupost com per les meves capacitats—, sinó quasi tota una intervenció al llarg del mur de blocs de formigó limitat amb el carrer. L'intent era fer un *crescendo* que desemboqués a l'entrada, on el volum i els colors donarien la benvinguda als escolars que diàriament circularien per allí. Volia alegrar-los la vida escolar, que sempre m'ha semblat vida de presidiari.

En fi: més d'un any de treball, records, anècdotes, problemes.

Recordo que a l'inici del treball, quan parlàvem del projecte sobre plànols, se m'acostà un ajudant del despatx de Bolòs i em digué que si d'ell depengués no hi posaria cap plafó de ceràmica. Em colpí la sinceritat d'aquell desconegut, però a la vegada secretament compartia també la seva opinió, ja que la majoria de plafons que es veien a les entrades o a les façanes eren sincerament prescindibles. Per mi mateix em vaig proposar que faria quelcom més que un plafó, o que una ceràmica; intentaria anar més lluny. Un cop acabada l'obra i col·locats els quasi 60 m<sup>2</sup> de peces, aquest mateix personatge vingué a trobar-me per sorpresa i em felicità de tot cor.

M'agradà haver trencat aquella seva sentència. Ara m'han dit que hi han fet obres i l'han destruït totalment. S'ha convertit en un o dos contenidors de runes.

Mai m'he fiat de les escoles.

#### Un gerret al menjador

En una ocasió vaig coincidir amb un senyor d'un país subdesenvolupat d'Amèrica del Sud que tenia un museu particular d'art popular, artesanian i arts decoratives. Sostenia que un poble que perd les arts tradicionals perd el sentit propi del bon gust, perd identitat i en resum desapareix com a tal. Deia que malgrat totes les penúries econòmiques i el subdesenvolupament era



primordial conservar el gust estètic, que és l'expressió de l'ànima popular, de l'ànima comuna. No vaig arribar a conèixer el seu museu però les seves opinions, quasi creences, m'han vingut repetidament a la memòria.

De vegades, fent de jurat en algun concurs de ceràmica —ocupació que sempre em prometo no tornar a acceptar mai més—, he vist clàrissimament que la qüestió no es ja solament evitar colonitzacions culturals, sinó en molts casos fugir del pur terrorisme plàstic. M'imagino els nens en contacte quotidià amb aquest tipus d'objectes, i em fa la sensació que poden tenir un efecte realment demolidor.

La influència silenciosa dels objectes, la seva presència contínua en un temps diferent del biològic humà, a la llarga és cabdal.

Però que difícil que resulta definir el bon gust!, que difícil posar-hi raons que un cop dites no comencin ja a engrunar-se davant nostre!

Recordo que de petit a casa hi havia un gerret blau marí, al menjador. Era de la mida de dues peces de fruita, amb tot de deformacions cap endins i cap enfora, el llavi sinuós i una textura rugosa com de pell de taronja. A més de tota aquella deformitat incomprendible, aquell objecte inqualificable no es podia tocar, perquè es podia trencar.

De vegades penso que m'he dedicat a fer ceràmica simplement per entendre aquest record.

### El dibuix de la nevera

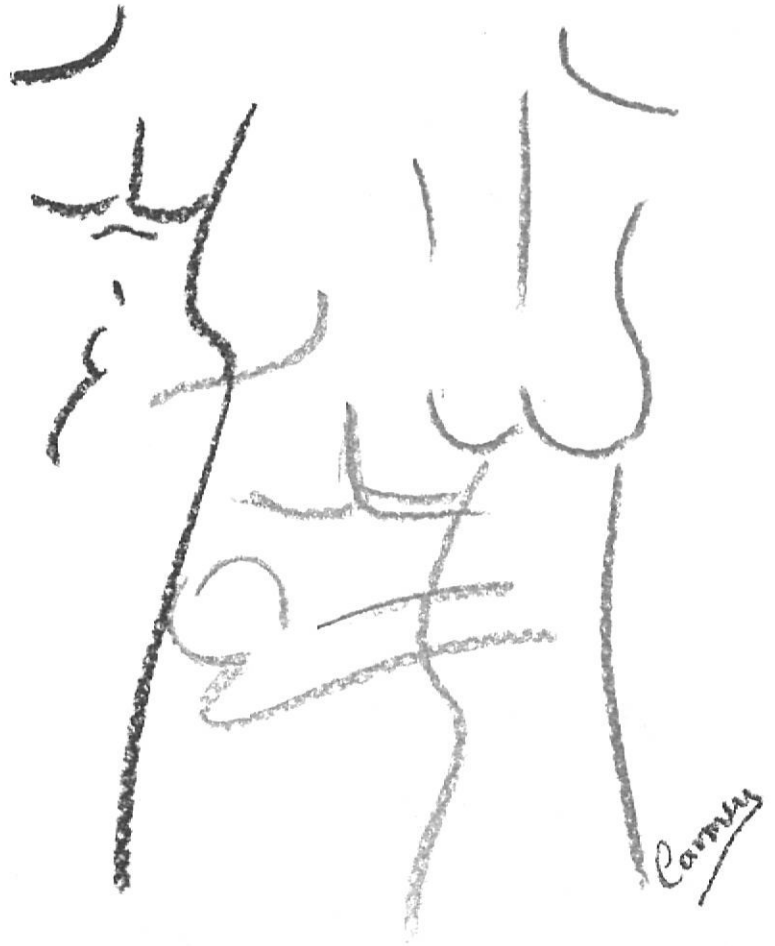
He rebut una invitació per a una mostra d'aiguaforts i litografies d'en Miró. Res de nou: tots coneixem Miró, fins i tot els bancs i caixes en van plens.

Per uns dies l'he penjada a la porta de la nevera.

De sobte m'he trobat mirant-la de cua d'ull, com es miren les coses que per massa certes ens poden ferir.

M'he oblidat de la història important dels èxits i les elevades còtitzacions de Miró i l'he mirat, el dibuix acolorit d'una espècie de constel·lació, com qui mira simplement la sincera expressió d'un home adult.

Quin home! Hagué d'aprendre a desdibuixar, i llavors redibuixà des d'una intimitat insubornable. De fet el dibuix en si no és res, és sols l'expressió del canvi que s'ha



produït en el cor del dibuixant, un canvi gradual, constant, destil·lat, que l'ha dut a la innocència dels savis adults.

I reconec aquest mateix procés, tossut, depuratiu, fatal com una condemna, davant les teles de Rothko, o en la instal·lació de les escultures del *Dia del Judici Final* d'A. Caro, per esmentar dos exemples d'obres que he contemplat recentment.

Una mateixa energia s'estén pel cor i la ment dels homes del nostre segle: la comprensió de la naturalesa i de la naturalesa humana, la dissecció de l'existència i del món.

La mateixa recerca dóna raó i sentit, la resposta es troba en la mateixa qüestió, i en la honradesa de la qüestió trobem la honradesa que buscàvem.

Em vénen a la memòria les paraules del dietari del filòsof: «Déu no existeix i ho sap».

Precisa sentència, misteriosa com la mateixa vida.